

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความพร้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการรองรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการรองรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว โดยผู้ศึกษาวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่จำนวน 125 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรที่สนใจ จากผลการศึกษสามารถสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เป็นเจ้าของกิจการโรงแรมและมีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารสายโรงแรมมากกว่า 15 ปี

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงแรมกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการศึกษา พบว่า โรงแรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรมโดยการดำเนินการเอง มีจำนวนห้องพักน้อยกว่า 50 ห้อง ระดับของโรงแรม 3 ดาว มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 50 คน สัดส่วนของนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 % และส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการที่จะรองรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีกลุ่มลูกค้ามุสลิมหรือลูกค้ามุสลิมมีจำนวนน้อย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ไม่ต้องการรองรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว

จากผลการศึกษา พบว่า โรงแรมกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการรองรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีจำนวน 89 แห่ง จาก 125 แห่งคิดเป็นร้อยละ 72 ส่วนใหญ่ มีรูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรมโดยการดำเนินการเอง มีจำนวนห้องพักน้อยกว่า 50 ห้อง ระดับของโรงแรม 2 ดาวและที่ต่ำกว่า มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 50 คน สัดส่วนของนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 %

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหาร ฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

จากผลการศึกษา พบว่า โรงแรมกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีจำนวน 36 แห่ง จาก 125 แห่งคิดเป็นร้อยละ 28 ส่วนใหญ่มีรูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรมโดยการดำเนินการเอง มีจำนวนห้องพักมากกว่า 150 ห้อง ระดับของโรงแรม 3 ดาว มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 50 คน สัดส่วนของนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 %

การวัดความรู้ความเข้าใจในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการ ท่องเที่ยวสำหรับโรงแรมที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ในเรื่องต่อไปนี้ตามลำดับ

1. มาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวดำเนินการจัดทำโดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย
2. หากโรงแรมได้ผ่านการประเมินมาตรฐานบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวแล้ว จะไม่สามารถให้บริการอาหารอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาหารฮาลาลได้
3. ลูกค้าที่ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบริโภคอาหารฮาลาลก็สามารถเข้ามาใช้บริการในส่วนห้องอาหารของโรงแรมที่ผ่านการประเมินมาตรฐานบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวได้ และมีความรู้ความเข้าใจผิดส่วนใหญ่ในด้านต่อไปนี้ตามลำดับ

1. สถานประกอบการอาหารฮาลาล หมายถึง สถานประกอบการด้านอาหารที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามและฮินดู

2. ในปัจจุบันยังไม่มีโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่แห่งใด ได้รับการรับรองมาตรฐานบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการ บริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว จำแนกได้ดังนี้

ด้านความสามารถ (Ability)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านความสามารถในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ส่วนในเกณฑ์ย่อยด้าน

ความสามารถ พบว่า ความสามารถของพนักงานกับการปรับตัวให้เข้ากับการบริการอาหารฮาลาล ได้อย่างเหมาะสมมีความพร้อมในระดับปานกลาง พนักงานในโรงแรมมีความรู้เกี่ยวกับอาหารฮาลาล และหลักการปรุงอาหารมีความพร้อมในระดับปานกลาง การซื้ออุปกรณ์-ภาชนะที่ใช้ในการประกอบอาหารฮาลาลที่ต้องแยกจากอุปกรณ์และภาชนะของอาหารทั่วไปมีความพร้อมในระดับปานกลาง การจัดสถานที่รับประทานอาหารฮาลาลให้เป็นสัดส่วนแยกจากสถานที่สำหรับทานอาหารทั่วไปมีความพร้อมในระดับปานกลาง การจัดเตรียมวัตถุดิบที่ต้องผ่านมาตรฐานฮาลาล และจัดเตรียมสถานที่เก็บอาหารฮาลาลแยกกับอาหารอื่นๆมีความพร้อมในระดับปานกลาง และการที่จะต้องมีพนักงานที่เป็นมุสลิมในการผลิต หรือปรุง หรือควบคุมระบบอาหารฮาลาลมีความพร้อมในระดับปานกลาง

ด้านค่านิยม (Values)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ส่วนในเกณฑ์ย่อยด้านค่านิยม พบว่า การสนับสนุนให้โรงแรมทำการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมระดับมาก การให้บริการอาหารฮาลาลในโรงแรมมีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มลูกค้ามีความพร้อมในระดับปานกลาง การให้บริการอาหารฮาลาลในโรงแรมมีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของพนักงานมีความพร้อมในระดับปานกลาง และลักษณะการทำงานในโรงแรมช่วยในการทำให้การบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความพร้อมในระดับปานกลาง

ด้านมุมมอง (Idea/Information)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านมุมมองต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ส่วนในเกณฑ์ย่อยด้านมุมมอง พบว่า การมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว มีความพร้อมในระดับปานกลาง และการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาตลาดโรงแรมมีความพร้อมในระดับปานกลาง

ด้านสภาพแวดล้อม (Circumstances)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของโรงแรมที่

ส่งผลต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว ในระดับปานกลาง ส่วนในเกณฑ์ย่อยด้านสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมปัจจุบันของโรงแรมมีความเหมาะสมที่จะทำให้การขอรับรองการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวเป็นไปได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพมีความพร้อมในระดับปานกลาง และสภาพแวดล้อมปัจจุบันของโรงแรม มีความพร้อมในการขอรับการขอรับรองบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมในระดับปานกลาง

ด้านเวลา (Timing)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านเวลาที่เหมาะสมในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ซึ่งว่าด้วยเรื่องเวลาปัจจุบันโรงแรมมีความเหมาะสมสำหรับการขอรับรองการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว

ด้านความเป็นภาระหน้าที่ (Obligation)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านความเป็นภาระหน้าที่ของโรงแรมในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ซึ่งว่าด้วยเรื่องความต้องการของโรงแรมในการขอรับรองการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว

ด้านแรงต้าน (Resistance)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านแรงต้านในองค์กรของโรงแรมที่ส่งผลต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ส่วนในเกณฑ์ย่อยด้านแรงต้าน พบว่า การดำเนินการจัดการเกี่ยวกับบุคลากรที่ไม่ยอมรับการขอรับรองการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมในระดับปานกลาง และการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ในโรงแรมที่จะส่งผลต่อการที่ไม่ยอมรับการขอรับรองการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมในระดับปานกลาง

ด้านผลที่ได้รับ (Yield)

จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านด้านผลที่ได้รับจากการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ส่วนในเกณฑ์ย่อยด้านผลที่ได้รับ พบว่าการประเมินผลที่จะได้รับจากการขอรับรองการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวความพร้อมในระดับปานกลาง และความเข้าใจถึงประโยชน์ทั้งหมดที่โรงแรมจะได้รับจากการขอรับรองการบริการอาหารเพื่อการท่องเที่ยวความพร้อมในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพร้อมของโรงแรมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพร้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว โดยใช้ตัวแปรข้อมูลของโรงแรม ได้แก่ (1) รูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรม (2) จำนวนห้องพักของโรงแรม (3) ระดับของโรงแรม (4) จำนวนพนักงานในโรงแรม และ (5) สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของโรงแรม เปรียบเทียบกับ เกณฑ์ความพร้อมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ทั้ง 8 เกณฑ์ ได้แก่ (1) ด้านความสามารถ (2) ด้านค่านิยม (3) ด้านมุมมอง (4) ด้านสถานะแวดล้อม (5) ด้านเวลา (6) ด้านความเป็นภาระหน้าที่ (7) ด้านแรงดัน และ (8) ด้านผลที่ได้รับ เพื่อวิเคราะห์ถึงความแตกต่างของระดับความพร้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way-ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า

1 รูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องความพร้อมด้านความสามารถในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องพนักงานสามารถปรับตัวเข้ากับการบริการอาหารฮาลาลได้อย่างเหมาะสม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการโรงแรมแบบทำสัญญาการจัดการ กับรูปแบบการบริหารจัดการโรงแรมแบบโรงแรมในเครือข่าย มีความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถของพนักงานในการปรับตัวเข้ากับการบริการอาหารฮาลาลได้อย่างเหมาะสม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2 รูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องความพร้อมด้านค่านิยมในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องการให้บริการอาหารฮาลาลในโรงแรมมีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มพนักงานในโรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรมแบบทำสัญญาการจัดการกับรูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรมแบบโรงแรมในเครือข่าย มีความแตกต่างกันในเรื่องการให้บริการอาหารฮาลาลในโรงแรมมีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มพนักงานในโรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการของโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมด้านอื่น มีระดับความพร้อมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างจำนวนห้องพักในโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว พบว่าจำนวนห้องพักในโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ มีระดับความพร้อมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างระดับดาวของโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า ระดับดาวของโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ มีระดับความพร้อมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างจำนวนพนักงานในโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว พบว่าจำนวนพนักงานในโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ มีระดับความพร้อมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมทั้ง 8 เกณฑ์ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า

1 สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของโรงแรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องความพร้อมด้านค่านิยมในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องการให้บริการอาหารฮาลาลในโรงแรมมีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มลูกค้าในโรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 % กับสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มลูกค้าของโรงแรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่า สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 10-20 % กับสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มลูกค้าของโรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2 สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของโรงแรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องความพร้อมด้านค่านิยมในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องการสนับสนุนให้โรงแรมทำการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความ

แตกต่างกันรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 % กับโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องการสนับสนุนให้โรงแรมทำการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3 สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของ โรงแรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องความพร้อมด้านมุมมองในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาตลาดโรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 % กับโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาตลาดโรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4 สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของ โรงแรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องความพร้อมด้านสภาวะแวดล้อมในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องสภาพแวดล้อมปัจจุบันของ โรงแรมมีความพร้อมในการยอมรับการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 % กับโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องสภาพแวดล้อมปัจจุบันของ โรงแรมมีความพร้อมในการยอมรับการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่า สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 10-20 % กับสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องสภาพแวดล้อมปัจจุบันของ โรงแรมมีความพร้อมในการยอมรับการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5 สัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของ โรงแรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องความพร้อมด้านความเป็นภาระหน้าที่ในส่วนเกณฑ์ย่อยเรื่องความต้องการในการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวของ โรงแรม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่า 10 % กับสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิม 21-40 % มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการในการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สำหรับสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมของโรงแรม กับ เกณฑ์ความพร้อมด้านอื่น มีระดับความพร้อมต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพร้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวสามารถอภิปรายผลตามแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม A-VICTORY ได้ดังต่อไปนี้

ด้านความสามารถ

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านความสามารถมากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารงานแบบเครือข่าย กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพักมากกว่า 150 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 3 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงานมากกว่า 150 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ด้านค่านิยม

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านค่านิยมมากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารงานแบบเครือข่าย กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพักน้อยกว่า 50 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 2 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงานมากกว่า 150 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ด้านมุมมอง

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านมุมมองมากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารแบบทำสัญญาหรือจัดการ กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพักมากกว่า 150 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 3 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงานมากกว่า 150 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ด้านสถานะแวดล้อม

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านสถานะแวดล้อมมากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารแบบดำเนินการเอง กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพัก 101-150 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 4

ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงาน 50-100 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ด้านเวลา

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านเวลามากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารงานแบบเครือข่าย กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพักน้อยกว่า 50 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 4 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงานน้อยกว่า 50 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ด้านความเป็นภาระหน้าที่

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านความเป็นภาระหน้าที่มากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารแบบดำเนินการเอง กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพัก 101-150 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 4 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงานมากกว่า 150 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ด้านแรงงาน

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านแรงงานมากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารงานแบบเครือข่าย กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพักน้อยกว่า 50 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 4 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงานน้อยกว่า 50 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ผลที่ได้รับ

กลุ่มโรงแรมตัวอย่างที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมด้านผลที่ได้รับมากที่สุดได้แก่ กลุ่มโรงแรมที่บริหารงานแบบเครือข่าย กลุ่มโรงแรมที่มีห้องพักมากกว่า 150 ห้อง กลุ่มโรงแรมระดับ 4 ดาว กลุ่มโรงแรมที่มีพนักงาน 50-100 คน และกลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30

ข้อค้นพบ

1. โรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมที่มาพักน้อยกว่าร้อยละ 10 ถึง 98 แห่งจาก 125 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.4
2. โรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นโรงแรมที่มีรูปแบบการบริหารจัดการโดยการดำเนินการเองถึง 98 แห่งจาก 125 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.4

3. โรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ไม่มีความต้องการในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยวถึง 89 แห่งคิดเป็นร้อยละ 71.2 โดยมีสาเหตุเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้ ได้แก่ กลุ่มลูกค้ามุสลิมหรือลูกค้ามุสลิมมีจำนวนน้อย โรงแรมไม่ได้รับบริการด้านอาหารแล้ว โรงแรมยังไม่สนใจที่จะทำตลาดกลุ่มนี้ และมีข้อจำกัดบางข้อที่ไม่สามารถทำได้เช่น สถานที่ อุปกรณ์ พนักงาน เงินทุน เป็นต้น

3. โรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่จดทะเบียนใบประกอบการธุรกิจโรงแรมที่ให้บริการห้องพักและห้องอาหารมีถึง 30 แห่งที่ไม่ได้รับบริการด้านอาหารแล้ว คิดเป็นร้อยละ 33.7

4. ผู้บริหารโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่เข้าใจดีว่ามีโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 63.9

5. กลุ่มโรงแรมที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมร้อยละ 2-30 เป็นกลุ่มโรงแรมที่มีคะแนนเฉลี่ยความพร้อมมากที่สุดในทุกๆ เกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยคะแนนของโรงแรมที่แบ่งตามอัตราส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมต่ำกว่าร้อยละ 20 และสูงกว่าร้อยละ 30

6. โรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีระดับมาตรฐานสูงมีความต้องการในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว มากกว่าโรงแรมที่มีระดับมาตรฐานต่ำ โดยโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีความต้องการในการขอรับรองมาตรฐานฯ จำแนกตามระดับของโรงแรม มีดังนี้ โรงแรมระดับ 1 ดาว จำนวน 19 แห่ง ไม่มีโรงแรมใดมีความต้องการขอรับรองมาตรฐานฯ โรงแรมระดับ 2 ดาว มีจำนวน 34 แห่ง มีโรงแรมที่มีความต้องการขอรับรองมาตรฐานฯ 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.88 โรงแรมระดับ 3 ดาว มีจำนวน 44 แห่ง มีโรงแรมที่มีความต้องการขอรับรองมาตรฐานฯ 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.18 โรงแรมระดับ 4 ดาว มีจำนวน 20 แห่ง มีโรงแรมที่มีความต้องการขอรับรองมาตรฐานฯ 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50 โรงแรมระดับ 5 ดาว มีจำนวน 8 แห่ง มีโรงแรมที่มีความต้องการขอรับรองมาตรฐานฯ 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.50

7. โรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีความต้องการในการขอรับรองบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว มีคะแนนความพร้อมด้านค่านิยม ในประเด็นของการสนับสนุนจากผู้บริหารในการขอรับรองมาตรฐานฯ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารศาลาเพื่อการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่าโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ร้อยละ 71.2 ไม่มีความต้องการในการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวเนื่องจากส่วนใหญ่มองว่ากลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้มีจำนวนน้อย และโรงแรมยังไม่สนใจที่จะทำตลาดกลุ่มนี้ ส่วนในกลุ่มโรงแรมที่มีความต้องการนั้น ยังเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับอาหารฮาลาล และคิดว่าโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีโรงแรมที่ตอบสนองกลุ่มนี้อยู่แล้ว ซึ่งความจริงแล้วยังไม่มีโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ใดที่ขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว อีกทั้งความพร้อมของโรงแรมที่ต้องการขอรับรองโครงการนี้เฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการศึกษายังพบอีกว่าโรงแรมในระดับ 4 และ 5 ดาว มีอัตราส่วนความต้องการในการขอรับรองมาตรฐานนี้มากที่สุด ซึ่งเป็นกลุ่มโรงแรมที่มีศักยภาพ ดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะเริ่มประชาสัมพันธ์โครงการ โดยเริ่มจากโรงแรมกลุ่มนี้ก่อน ด้านเกณฑ์ความพร้อมด้านความสามารถในส่วนความพร้อมในการมีพนักงานที่เป็นมุสลิมในการควบคุมระบบอาหารฮาลาลที่มีระดับคะแนนความพร้อมที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการจัดอบรมพนักงานที่เป็นมุสลิม และชาวมุสลิมที่สนใจงานทางด้านนี้เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและเป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการโรงแรมในการหาพนักงานที่เข้าใจและสามารถควบคุมระบบเกี่ยวกับอาหารฮาลาลได้ สำหรับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการขอรับรองมาตรฐานดังกล่าวอยู่ในระดับที่มากดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบโครงการนี้ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์โครงการ รวมไปถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหารฮาลาล รวมไปถึงศักยภาพของตลาดกลุ่มนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่มากขึ้นกับกลุ่มผู้บริหารโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยนอกจากสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะมีการนำตัวแทนของโรงแรมไปศึกษาดูงานในสถานที่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานนี้แล้ว เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มความเข้าใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการร่วมโครงการดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงวิธีการดำเนินงานที่จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับโรงแรมต่างๆมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องอำนวยความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม และการสมัครเข้าร่วมโครงการให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่ามีโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่เพียงร้อยละ 28.8 ที่มีความต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่เป็นโรงแรมที่ดำเนินการเอง มีห้องมากกว่า 150 ห้อง เป็นโรงแรมที่อยู่ในระดับ 3 ดาวขึ้นไป และมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมน้อยกว่าร้อยละ 10 ประกอบกับยังไม่มีโรงแรมใดในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

ได้รับการรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว อีกทั้งภาพรวมของโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่จะมีความพร้อมเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้บริหารโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีความสนใจในการขอรับรองมาตรฐานดังกล่าว เพื่อที่จะสร้างกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche Market) ที่มีศักยภาพคือตลาดจากประเทศมุสลิม โดยผู้บริหารโรงแรมควรจะติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานดังกล่าว ประกอบกับการหาข้อมูลเพิ่มเติมในส่วน of ตลาดประเทศมุสลิมที่ได้เดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งสามารถหาได้จากหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อเป็นการหาตลาดที่มีศักยภาพเข้ามาเสริมในภาวะที่ธุรกิจโรงแรมมีการแข่งขันสูง เนื่องจากโรงแรมสามารถที่จะให้บริการตลาดมุสลิมควบคู่ไปกับตลาดที่ไม่ใช่มุสลิมได้

ข้อเสนอแนะสำหรับร้านอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่ามิโรงแรมที่ไม่ได้ให้บริการอาหารแล้วถึงร้อยละ 33.7 อีกทั้งมีโรงแรมที่ไม่มีความต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวถึงร้อยละ 71.2 อีกทั้งยังไม่มีโรงแรมใดในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว จึงเป็นโอกาสทางการตลาดสำหรับร้านอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ในการนำเสนอขายอาหารสำหรับกลุ่มลูกค้าจากประเทศที่เป็นมุสลิมให้กับโรงแรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยสามารถนำเสนอต่อโรงแรมในการเป็นผู้ผลิตอาหารฮาลาลสำหรับโรงแรมต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับลูกค้าของโรงแรมที่เป็นลูกค้ามุสลิม และเป็นประโยชน์กับทางโรงแรมในการไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มจากการดำเนินการขอรับรองมาตรฐานการให้บริการอาหารฮาลาล รวมไปถึงการเป็นที่ปรึกษาแก่โรงแรมที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น ดังนั้นเพื่อพัฒนาการศึกษางานวิจัยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สนใจศึกษาจะได้รับทราบข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียด ดังนี้

1. ควรเพิ่มขอบเขตของการศึกษาให้กว้างกว่าเดิม โดยอาจจะศึกษาจากอำเภออื่น หรือ จังหวัดอื่น เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างกว่างานศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการขอรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น

3. ควรสอบถามและลงรายละเอียดให้ครบถ้วนและครอบคลุมมากขึ้นในประเด็นต่างๆของ A-VICTORY model ดังนี้

3.1 ควรสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ความพร้อมด้านความสามารถ (Ability) ให้ครอบคลุมทั้ง 11 องค์ประกอบของการขอรับรองการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

3.2 ควรมีคำถามที่สะท้อนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารโรงแรมที่มีเกณฑ์การขอรับรองบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้น

3.3 ควรตั้งคำถามที่สะท้อนถึงสถานะแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อการขอรับรองบริการอาหารฮาลาลให้ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น เช่น คำถามที่ว่าด้วยเรื่องสถานที่กระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานของโรงแรม

3.4 ส่วนที่เกี่ยวกับเกณฑ์ความพร้อมด้านความเป็นภาระหน้าที่ (Obligation) ควรเพิ่มประเด็นด้านแรงจูงใจ และแรงกระตุ้น เกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของโรงแรมที่เหนือคู่แข่งหากได้รับการรับรองมาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว

3.5 ส่วนที่เกี่ยวกับเกณฑ์ความพร้อมด้านแรงต้าน (Resistance) ควรมีคำถามที่สะท้อนถึงการริเริ่มของโรงแรมต่ออาหารฮาลาล เช่น การเคยรับการอบรม หรือ ให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารฮาลาลแก่พนักงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.6 ควรเพิ่มประเด็นที่สะท้อนถึงความรู้สึกคุ้มค่าที่จะลงทุนในส่วนที่เกี่ยวกับเกณฑ์ความพร้อมด้านผลที่ได้ (Yield) เช่นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายกับโอกาสและมูลค่าทางการตลาดที่จะได้รับ เป็นต้น